

Warszawa, 28 listopada 2017 r.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska

Watchdog Polska

ul. Ursynowska 22/2

02-605 Warszawa

493/BWSO/SOWP/2017/SOBW

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ul. Wspólna 1/3

00-529 Warszawa

**STANOWISKO SIECI OBYWATELSKIEJ WATCHDOG POLSKA
W SPRAWIE PROJEKTU PRAWA O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM
(PROJEKTU Z 16 WRZEŚNIA 2017 R.)**

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska (dalej jako "Stowarzyszenie") przedkłada niniejszym swoje stanowisko w sprawie przedstawionego projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (projekt z 16 września 2017 r.):

- 1) w zakresie, w jakim zaproponowane zmiany prowadzą do ograniczenia konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, osób pełniących funkcje publiczne oraz innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa (art. 61 ust. 1 Konstytucji RP)
- 2) w zakresie, w jakim prowadzą do ograniczenia konstytucyjnie zagwarantowanego dostępu do dokumentów (art. 61 ust. 2 Konstytucji RP),
- 3) w zakresie, w jakim wpłyną na zwiększenie dostępności informacji związanych z funkcjonowaniem szkolnictwa wyższego.

Wnosimy o potraktowanie niniejszego pisma jako wniosku w rozumieniu art. 63 Konstytucji RP oraz art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego.

I. Uwagi ogólne.

Projektowana ustawa ma mieć szerszy zakres przedmiotowy niż obecnie obowiązujące Prawo o szkolnictwie wyższym i obejmować ma także regulacje, obecnie zawarte także w ustawie o zasadach finansowania nauki, ustawie o pożyczkach i kredytach studenckich, jak również ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

W analizowanych poniżej regulacjach projektodawca wielokrotnie posłużył się formułą, zgodnie z którą określone informacje "nie stanowią informacji publicznej i nie podlegają udostępnieniu". Należy w tym miejscu wskazać, że jest to rozwiązanie niedopuszczalne w świetle art. 61 ust. 1-3 Konstytucji RP, gdyż prowadzi do całkowitego wyłączenia grupy dokumentów niezależnie od tego, czy mieszczą się one w zakresie konstytucyjnego prawa (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) oraz niezależnie od tego, czy ich udostępnienie prowadziło do naruszenia jakiegokolwiek innej wartości prawnie chronionej (wymienionej w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP). Ponadto mamy do czynienia z nieproporcjonalnym ograniczeniem prawa do informacji, które nie spełnia warunku konieczności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), gdyż, jak już wskazano powyżej, abstrahuje od merytorycznego uzasadnienia pozbawienia możliwości ujawnienia informacji, oraz prowadzi do w istocie bezterminowego wyłączenia jawności informacji i dokumentów.

W tym względzie należy wskazać na fragment uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 kwietnia 2015 r., K 14/13:

*Jedną z form realizacji prawa do informacji publicznej przewidzianą w art. 61 ust. 2 Konstytucji jest dostęp do dokumentów. Kwestionowany art. 284 ust. 2 u.f.p. wyłącza z zakresu informacji publicznej większość dokumentów wytworzonych przez audytora wewnętrznego. Z przeprowadzonej analizy (zob. cz. III, pkt 5.2 uzasadnienia) wynika, że niektóre z dokumentów wytwarzanych przez audytora, innych niż plan audytu oraz sprawozdanie z wykonania planu audytu, zawierają rezultaty przeprowadzonego audytu. Wyrażają one końcowe stanowisko audytora w drodze ocen i zaleceń skierowanych do określonych komórek jednostki, w których przeprowadzane były zadania audytowe. Wynika z tego, że dokumenty wytwarzane przez audytora mogą stanowić informację publiczną i mogą być objęte zakresem prawa do informacji publicznej jako dokumenty, o których mowa w art. 61 ust. 2 Konstytucji. 77 Należy uznać, że określone w art. 284 ust. 2 u.f.p. ogólne wyłączenie wszystkich innych dokumentów wytwarzanych przez audytora niż plan audytu oraz sprawozdanie z wykonania planu audytu z zakresu informacji publicznej stanowi niedopuszczalne ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej, a tym samym jest niezgodne z art. 61 ust. 1-3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. **Ustawa nie może bowiem bez stosownego upoważnienia zawęzić zakresu prawa określonego w Konstytucji. Niedopuszczalne jest wprowadzanie w ustawie dotyczącej określonego rodzaju działalności władzy publicznej ogólnego wyłączenia całej grupy dokumentów z zakresu informacji publicznej.** W wyniku niniejszego wyroku wyeliminowany zostanie z porządku prawnego art. 284 ust. 2 u.f.p.*

Z powyżej przytoczonego uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, iż niedopuszczalna jest formuła (naruszająca Konstytucję RP) zastosowana w szeregu przepisów projektowanego Prawa o szkolnictwie wyższym.

Należy także zwrócić uwagę, że przepis stanowiący o tym, że określone informacje „nie stanowią informacji publicznej i nie podlegają udostępnieniu” w rzeczywistości pozbawia obywatela możliwości zainicjowania postępowania sądowego, w którym dochodzi do ważenia różnych wartości konstytucyjnych oraz oceny zasadności ograniczenia prawa do informacji. Bowiem w przypadku uznania, że określona informacja nie podlega udostępnieniu na gruncie ustawy o dostępie do

informacji publicznej, osobie lub podmiotowi wnioskującemu przysługuje instrument prawny, którym jest skarga na bezczynność. Jednak rozpatrywanie tego środka prawnego przez sąd administracyjny nie daje możliwości oceny pod kątem merytorycznym. Taką sposobność daje zaskarżenie decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia informacji publicznej

Zatem wykorzystana przez projektodawcę formuła, zgodnie z którą „nie stanowią informacji publicznej i nie podlegają udostępnieniu” prowadzi do naruszenia prawa do sądu osób czyniących użytek z prawa do informacji, gdyż uniemożliwia doprowadzenie do merytorycznego rozpatrzenia przez sąd ograniczenia prawa do informacji publicznej.

Ma to istotne znaczenie także dlatego, że prawo do informacji publicznej jest prawem człowieka, wynikającym z art. 10 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawach Társaság a Szabadságjogokért przeciwko Węgrom (skarga nr 37374/05); YouthInitiative for Human Rights (Młodzieżowej Inicjatywy na Rzecz Praw Człowieka) przeciwko Serbii (skarga nr 48135/06); ÖsterreichischeVereinigungzurErhaltung, StärkungundSchaffung eines wirtschaftlich gesunden land- und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes (OVESSG) przeciwko Austrii (skarga nr 39534/07); Guseva przeciwko Bułgarii (skarga nr 6987/07); Magyar Helsinki Bizottság (Węgierski Komitet Helsiński) przeciwko Węgrom (skarga nr 18030/11) odwołał się do prawa do informacji publicznej i stwierdził, że silna demokracja wymaga transparentności, do której prawo mają wszyscy obywatele. W uzasadnieniu wyroku w sprawie *TASZ przeciwko Węgrom* wskazano, że opinia publiczna ma prawo do dostępu do informacji o znaczeniu publicznym, a organy państwowe, jako te, które posiadają monopol informacyjny, mogą znacząco utrudniać szerzenie prawa do informacji publicznej, a tym samym naruszać art. 10 Konwencji.

II. Akta postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego "nie stanowią informacji publicznej".

Zgodnie z art. 299 projektu Prawa o szkolnictwie wyższym:

Akta postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego nie stanowią informacji publicznej i nie podlegają udostępnieniu w trybie ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe

Jest to przepis w sposób jawny naruszający art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Bez oparcia w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP wyłącza w sposób ogólny grupę dokumentów dotyczących postępowania dyscyplinarnego. Owo wyłączenie nie spełnia kryteriów proporcjonalności i konieczności ograniczenia dostępności informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, których jawność gwarantuje art. 61 ust. 1 Konstytucji RP. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w aktach postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego znajdują się wyłącznie informacje i dokumenty związane z działalnością uczelni jako podmiotu wykonującego zadania publiczne (i, w przypadku uczelni publicznych, wykorzystujących środki publiczne), o osobach pełniących funkcje publiczne (nauczycielach akademickich, w tym zwłaszcza władzach uczelni wyższych) oraz, w konsekwencji, które stanowią informację o sprawach publicznych. Ponadto są to informacje niezbędne do sprawowania społecznej kontroli nad działalnością uczelni wyższych.

Marek Wroński, zajmujący się od 20 lat nagłaśnianiem i egzekwowaniem nierzetelności naukowych oraz opisujący je od 15 lat na łamach "Forum Akademickiego", trafnie zauważa, że:

(...) Taki zapis zakłada knebel na działalność prasy i stanowi próbę urzędowego zablokowania informacji na temat szczegółów postępowań dyscyplinarnych, ich rzetelności i prawidłowego przebiegu. (...) Podkreślmy, że nauczyciele akademicki są osobami pełniącymi funkcje publiczne, także ci, którzy odpowiadają dyscyplinarnie. W szeroko rozumianym interesie polskiego państwa i opinii publicznej ich «uczelniane procesy» powinny być jawne, a dostęp do dokumentów nie może być blokowany przez tych, którym jawność jest absolutnie nie na rękę, a ukrycie dokumentów pozwala na manipulację ludźmi, faktami i prawem (M. Wroński, Jawność zabroniona?, "Forum Akademickie", nr 10/2017¹)

Autor przytoczonego tekstu dodaje, że w niektórych przypadkach

(...) dopiero publikacja mobilizuje do działania organy uczelni odpowiedzialne za walkę z nieuczciwością naukową (M. Wroński, Jawność zabroniona?..).

Wobec powyższego, Stowarzyszenie jednoznacznie krytycznie ocenia zaproponowany art. 299 projektu Prawa o szkolnictwie wyższym jako przepis jawnie naruszający konstytucyjnie zagwarantowane prawo do informacji.

W projektowanym akcie powinno być wyraźnie wskazane, że akta postępowań dyscyplinarnych podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

Jednocześnie wskazujemy, iż dochodzi do niezrozumiałego podziału na niejawne postępowanie dyscyplinarne i jego wyniki w stosunku do nauczycieli akademickich oraz niewyłączoną co do zasady jawność postępowania dyscyplinarnego w stosunku do studentów (Rozdział II Działu VI) i doktorantów (Rozdział II Działu VI). Artykuł 317 projektowanej ustawy zawiera w opiniowanej kwestii upoważnienie dla Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki do określenia m.in. przebiegu postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego (...) mając na uwadze konieczność zapewnienia (...) przejrzystości (...). Na gruncie art. 61 ust. 4 Konstytucji RP Minister nie będzie mógł wyłączyć jawności tych postępowań, ani ich wyników.

Nadto należy zauważyć, iż projektowany art. 288 ust. 4 stanowić będzie:

Rozprawa dyscyplinarna jest jawna tylko dla pracowników danej uczelni, przedstawicieli samorządu studentów i doktorantów, jeżeli przewinienie dyscyplinarne dotyczy praw studenta lub doktoranta, pokrzywdzonego, przedstawicieli RGNiSW, przedstawicieli ministra, osoby, na żądanie której prowadzi się postępowanie w przypadku gdy obwiniony zmarł, obrońcy oraz, za zgodą obwinionego, dla przedstawiciela związku zawodowego, którego obwiniony jest członkiem.

Natomiast projektowany art. 312 zawiera następujące rozwiązanie:

¹ <https://prenumeruj.forumakademickie.pl/fa/2017/10/jawnosczabroniona>

1. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną lub sądem koleżeńskim jest jawna.

2. Komisja dyscyplinarna wyłącza jawność rozprawy w całości lub w części, jeżeli jawność mogłaby naruszać dobre obyczaje albo jeżeli wymaga tego interes obwinionego, uczelni lub osób trzecich. Wyłączenie jawności nie obejmuje ogłoszenia orzeczenia.

Zgodnie z art. 319 powyższy przepis będzie miał zastosowanie do postępowania dyscyplinarnego prowadzonego w stosunku do doktoranta.

W naszej opinii każda rozprawa dyscyplinarna winna być jawna, a ograniczenia ich jawności powinny mieć charakter wyjątkowy. Nie do zaakceptowania jest sytuacja wyłączenia jawności rozpraw w stosunku do nauczycieli akademickich.

III. Wnioski, opinie, umowy i raporty dotyczące programów finansowanych ze środków na naukę - stanowić mają tajemnicę przedsiębiorstwa, dokumenty powstałe w toku prac zespołów doradczych - "nie stanowią informacji publicznej".

Zgodnie z art. 376 projektu:

- wnioski, opinie, umowy i raporty dotyczące zadań finansowanych ze środków finansowych, o których mowa w **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** pkt 6, 8, 12 i 13 (chodzi o programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez ministra; zadania finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz zadania finansowane przez Narodowe Centrum Nauki;), oraz dotyczące Mapy stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (ust. 1)
- dokumenty wytworzone w toku prac zespołu, o którym mowa w **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** (zgodnie z tym przepisem Minister może powoływać zespoły doradcze, ekspertów lub recenzentów w celu przedstawienia opinii, ekspertyzy lub recenzji na jego potrzeby.), nie stanowią informacji publicznej (ust. 2)

(1) Obecne regulacje art. 376 ust. 1 projektu są zbieżne z obowiązującym art. 15 ustawy o zasadach finansowania nauki, stanowiącym o tym, że:

- wnioski, recenzje, umowy i raporty z realizacji zadań finansowanych ze środków na naukę stanowią tajemnicę przedsiębiorstw w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (ust. 1)
- informacje o wynikach realizacji zadań finansowanych ze środków finansowych na naukę, podlegające ochronie na podstawie ust. 1, mogą być udostępniane wyłącznie przez uprawniony podmiot, który otrzymał środki finansowe na realizację tych zadań (ust. 2)
- dane o osobach recenzentów i ekspertów oceniających w danym postępowaniu wnioski o przyznanie środków finansowych na naukę przeznaczonych na zadania określone w art. 5 nie podlegają udostępnieniu (ust. 3)

Stowarzyszenie pragnie wskazać, że zarówno obecna regulacja, jak i regulacja projektowana, ograniczają dostępność informacji, wykluczając jakikolwiek mechanizm wagi wartości prawnie

chronionych (prawa do informacji oraz tajemnicy przedsiębiorcy, prywatności osoby fizycznej, ochrony informacji niejawnych i innych tajemnic ustawowo chronionych). Pomimo że obecne prawo przewiduje możliwość ograniczenia dostępności informacji ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy, przyjęto w proponowanej regulacji, że szereg dokumentów obejmuje się tajemnicą nie w toku stosowania prawa przez podmioty zobowiązane i przez sądy, ale przez ustawodawcę. Jest to rozwiązanie, które nie znajduje podstawy w świetle wymogu proporcjonalności i konieczności dokonywanych ograniczeń prawa do informacji (**art. 61 ust. 1 i 2 w zw. z art. 61 ust. 3 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP**). **Jest to rozwiązanie zbędne, które w sposób nadmierny ogranicza konstytucyjne prawo, podczas gdy obecnie obowiązujące w systemie prawnym regulacje pozwalają na ochronę wartości prawnie chronionych w inny sposób, stwarzający możliwość ważenia poszczególnych dóbr na kanwie poszczególnych spraw.**

(2) Zgodnie z art. 376 ust. 2 projektu, dokumenty wytworzone w toku prac zespołu, o którym mowa w **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** (zgodnie z tym przepisem Minister może powoływać zespoły doradcze, ekspertów lub recenzentów w celu przedstawienia opinii, ekspertyzy lub recenzji na jego potrzeby), nie stanowią informacji publicznej.

Jest to przepis w sposób jawnie naruszający art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Bez oparcia w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP wyłącza w sposób ogólny grupę dokumentów dotyczących działalności zespołów, których funkcjonowanie jest związane z wykonywaniem przez ministra zadań publicznych z zakresu szkolnictwa wyższego oraz nadawania stopni i tytułów naukowych. W ocenie Stowarzyszenia nie ulega bowiem wątpliwości, że wśród dokumentów wytworzonych w toku prac zespołów znajdują się informacje i dokumenty dotyczące działalności władz publicznych oraz innych podmiotów wykonujących zadania publiczne, o osobach pełniących funkcje publiczne (nauczycielach akademickich, w tym zwłaszcza władzach uczelni wyższych) oraz, w konsekwencji, które stanowią informację o sprawach publicznych. Ponadto są to informacje niezbędne dla dokonywania społecznej kontroli działalności ministra oraz wpływu działalności tych zespołów na podjęte ostatecznie rozstrzygnięcia.

(3) W związku z powyższym Stowarzyszenie wnosi o wyeliminowanie z projektu ustawy art. 376 projektu.

IV. "Nie podlegają ujawnieniu i nie stanowią informacji publicznej" dane osobowe recenzentów.

W przedstawionym projekcie:

- "nie podlegają ujawnieniu i nie stanowią informacji publicznej" dane osobowe recenzentów niewchodzących w skład komisji habilitacyjnej (art. 216 ust. 5 projektu),
- podobnie "nie podlegają ujawnieniu i nie stanowią informacji publicznej" dane osobowe recenzentów, których powoływać ma Rada Doskonałości Naukowej w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (art. 224 ust. 3 projektu).

W uzasadnieniu projektu do ustawy wskazano, że:

(...) 2 recenzenci niewchodzący w skład komisji habilitacyjnej są recenzentami, których dane osobowe nie są ujawniane (ich recenzje są przekazywane do jednostki habilitującej za pośrednictwem RDN). Jest to całkowicie nowy element systemu, który ma sprawić, by recenzje w postępowaniu habilitacyjnym nie miały charakteru „grzecznościowego”.

W uzasadnieniu projektu zauważono także, że:

Oznacza to, że w postępowaniu habilitacyjnym będzie zaangażowanych 4 recenzentów (2 których dane nie są ujawniane, 1 wskazywany przez RDN i 1 wskazywany przez podmiot habilitujący). W obecnie obowiązującym stanie prawnym w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego bierze udział 3 recenzentów. Dane wszystkich osób biorących udział w postępowaniu habilitacyjnym są w obecnym stanie prawnym jawne.

Informacje o osobach recenzentów są informacjami o wykonywaniu zadań publicznych z zakresu szkolnictwa wyższego oraz nadawania stopni i tytułów naukowych. W związku z tym informacje te są objęte zakresem przedmiotowym prawa do informacji, a zaproponowane regulacje w sposób ogólny prowadzą do wyłączenia jawności tych informacji. Znamienny jest fakt, że w uzasadnieniu projektu nie wskazano opartego na faktach powodu odstąpienia od obecnej sytuacji prawnej, w której dane osobowe recenzentów są jawne.

Stowarzyszenie ocenia negatywnie zaproponowane art. 216 ust. 5 oraz art. 224 ust. 3 projektu, gdyż przepisy te odbierają przymiot "publiczności" informacjom, które znajdują się w zakresie przedmiotowym prawa do informacji, co nie spełnia warunku proporcjonalności i konieczności dokonywanych ograniczeń konstytucyjnego prawa. Ponadto nie sposób wskazać wartości konstytucyjnie chronionych (wyrażonych w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP), którym mają służyć zaproponowane przepisy.

V. "Nie udostępnia się" rejestrów studentów/ek i osób ubiegających się o stopień doktora, zaś wykaz nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz osób biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej - tylko w pewnym zakresie.

(1) Zgodnie z projektem ustawy prowadzony będzie wykaz nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz osób biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej (art. 341 ust. 1 projektu). Jednakże nie wszystkie dane w tym wykazie będą jawne.

Jawne	Niejawne
<ul style="list-style-type: none"> – imiona i nazwisko (pkt 1); – elektroniczny identyfikator naukowca zgodny z międzynarodowymi standardami – w przypadku nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych i osób prowadzących działalność naukową (pkt 3); 	<ul style="list-style-type: none"> – numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało (pkt 2); – obywatelstwo (pkt 4); – nazwę państwa urodzenia – w przypadku cudzoziemców (pkt 5); – rok urodzenia (pkt 6);

<ul style="list-style-type: none"> - tytuł zawodowy, stopień doktora, stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora albo równoważny tytuł zawodowy lub stopień uzyskany za granicą (pkt 8); - informacje o nadaniu stopnia doktora habilitowanego albo tytułu profesora (pkt 9); - informacje o uprawnieniach równoważnych z uprawnieniami doktora habilitowanego (pkt 10); - dziedzinę i dyscyplinę, którą reprezentuje nauczyciel akademicki lub inna osoba prowadząca zajęcia lub działalność naukową (pkt 11); - informacje o podstawowym miejscu pracy i miejscu dodatkowego zatrudnienia (pkt 14); - informacje o kierunkach studiów, na których dana osoba prowadzi zajęcia (pkt 18); - informacje o prawomocnym orzeczeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 271 ust. 1 pkt 4-8 [chodzi o kary: <ul style="list-style-type: none"> o pozbawienia prawa do wykonywania zadań promotora, recenzenta oraz członka komisji w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora, stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesora na okres od roku do 5 lat (pkt 4); o pozbawienie prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelniach na okres od 6 miesięcy do 5 lat (pkt 5); o wydalenie z pracy w uczelni (pkt 6); o wydalenie z pracy w uczelni z zakazem wykonywania pracy w uczelniach na okres od 6 miesięcy do 5 lat (pkt 7); o pozbawienie prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego na stałe (pkt 7)] (pkt 21). 	<ul style="list-style-type: none"> - płeć (pkt 7); - informacje o zaliczeniu do liczby pracowników, o której mowa w art. 258 ust. 3 (pracownika w grupie obejmującej w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy co najmniej 12 pracowników na stanowiskach badawczych i badawczo-dydaktycznych prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie) (pkt 12); - informacje o podmiocie i dyscyplinach, o których mowa w art. 258 ust. 8 [zgodnie z tym przepisem osoba, której osiągnięcia naukowe są wykazywane na potrzeby ewaluacji, składa oświadczenie upoważniające dany podmiot do wykazania tych osiągnięć w ramach poszczególnych dyscyplin] (pkt 13); - informacje o stanowisku pracy (pkt 15); - informacje o wymiarze czasu pracy (pkt 16); - informacje o doświadczeniu w zakresie programu studiów – w przypadku innych osób prowadzących zajęcia (pkt 17); - informacje o szkole doktorskiej, w której dana osoba prowadzi kształcenie (pkt 19); - informacje o pełnionych funkcjach kierowniczych w uczelni (pkt 20); - informacje o prawomocnym orzeczeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 271 ust. 1 pkt 1-3 [chodzi o kary: <ul style="list-style-type: none"> o upomnienia (pkt 1); o nagany (pkt 2); o nagany z obniżeniem wynagrodzenia zasadniczego o 10%–25% na okres od miesiąca do 2 lat (pkt 3)] (pkt 21).
---	---

W ocenie Stowarzyszenia nie ma podstaw do ograniczania dostępności następujących informacji:

- o zaliczeniu do liczby pracowników, o której mowa w art. 258 ust. 3 pracownika w grupie obejmującej w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy co najmniej 12 pracowników na stanowiskach badawczych i badawczo-dydaktycznych prowadzących działalność naukową w danej dyscyplinie);

- o podmiocie i dyscyplinach, o których mowa w art. 258 ust. 8 [zgodnie z tym przepisem osoba, której osiągnięcia naukowe są wykazywane na potrzeby ewaluacji, składa oświadczenie upoważniające dany podmiot do wykazania tych osiągnięć w ramach poszczególnych dyscyplin];

Są to informacje ważne z punktu widzenia oceny i kwalifikacji jednostki naukowej, więc bez wątpienia dotyczą informacji o działalności podmiotów wykonujących zadania publiczne z zakresu szkolnictwa wyższego.

Nie można też wskazać powodu ograniczenia informacji o:

- o stanowisku pracy (pkt 15);
- o wymiarze czasu pracy (pkt 16)

w przypadku, gdy informacje te dotyczą uczelni publicznych.

Nie ma też podstaw do ograniczania dostępności następujących informacji:

- o doświadczeniu w zakresie programu studiów – w przypadku innych osób prowadzących zajęcia (pkt 17);
- o szkole doktorskiej, w której dana osoba prowadzi kształcenie (pkt 19)
- o pełnionych funkcjach kierowniczych w uczelni (pkt 20)
- o prawomocnym orzeczeniu kary dyscyplinarnej, o której mowa w **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** ust. **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.** pkt 1–3 (pkt 21), czyli kary upomnienia, nagany oraz nagany z obniżeniem wynagrodzenia zasadniczego.

Wobec powyższego w ocenie Stowarzyszenia powyżej wymienione informacje, zawarte w wykazie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz osób biorących udział w prowadzeniu działalności naukowej, powinny być jawne.

(2) Na gruncie przedstawionego projektu nie udostępnia się danych osobowych objętych:

- wykazem studentów (z wyłączeniem studentów uczelni wojskowych) - art. 342 ust. 4 projektu,
- wykazem osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora" (z wyłączeniem osób będących żołnierzami" - art. 343 ust. 4 projektu.

W ocenie Stowarzyszenia należy rozważyć usunięcie przepisu uniemożliwiającego udostępnienie wykazu studentów w zakresie: imienia i nazwiska (art. 342 ust. 1 pkt 1), informacji o przyznaniu stypendium ministra (pkt 11); numeru dyplomu ukończenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu studiów (pkt 12); daty rozpoczęcia studiów; daty ukończenia studiów i nazwę uzyskanego tytułu zawodowego albo daty skreślenia z listy studentów (pkt 13).

W ocenie Stowarzyszenia niedopuszczalne jest, w świetle art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, ograniczenie dostępności wykazu osób ubiegających się o nadanie stopnia naukowego doktora. Informacje te bez wątpienia dotyczą sfery publicznej w zakresie szkolnictwa wyższego. Wobec tego należy zmienić przedmiotowy projekt i umożliwić dostępność następujących informacji, zawartych w wykazie osób ubiegających się o nadanie stopnia naukowego doktora: imienia i nazwiska

(art. 343 ust. 1 pkt 1), informacji o trybie przygotowywania rozprawy doktorskiej (pkt 5), informacji o szkole doktorskiej (pkt 6), informacji o wysokości stypendium doktoranckiego (pkt 10); informacji o zwiększeniu stypendium doktoranckiego (pkt 11); dyscypliny lub dyscyplin, w których jest przygotowywana rozprawa doktorska; informacje o nadaniu stopnia doktora (pkt 13); daty rozpoczęcia kształcenia w szkole doktorskiej, daty ukończenia kształcenia w szkole doktorskiej albo daty skreślenia z listy doktorantów (pkt 14).

Co więcej, informacje te powinny być, w ocenie Stowarzyszenia, ogólnodostępne i opublikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

VI. Biuletyn Informacji Publicznej jako miejsce publikowania (udostępniania) informacji.

W projektowanych przepisach należałoby uporządkować kwestie publikowania (udostępniania) informacji w trybie bezwioskowym. W części przepisów wskazuje się, że określone informacje będą udostępniane na stronach internetowych, np.:

- 1) art. 81 ust. 6 („Na stronie internetowej uczeni, nie później niż 3 dni przed egzaminem dyplomowym, udostępnia się recenzje pracy dyplomowej”),
- 2) art. 86 ust. 3 („Informację o wysokości opłat, o których mowa w ust. 1, uczelnia zamieszcza na swojej stronie internetowej”),
- 3) art. 117 ust. 5 („Samorząd studencki decyduje w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez uczelnię na sprawy studenckie. Samorząd studencki sporządza sprawozdanie z rozdziału środków finansowych i rozliczenie tych środków nie rzadziej niż raz w roku akademickim i udostępnia je na stronie internetowej uczelni”),
- 4) art. 126 ust. 3 („Informację o konkursach, o których mowa w ust. 1, oraz o wynikach tych konkursów, a w przypadku nierozstrzygnięcia konkursu – także uzasadnienie jego nierozstrzygnięcia, ogłasza się na stronach internetowych uczelni, urzędu obsługującego ministra oraz właściwego ministra nadzorującego uczelnię odpowiednio w terminie 14 dni przed konkursem albo po jego zakończeniu”),
- 5) art. 183 ust. 1 („Na stronie internetowej podmiotu doktoryzującego nie później niż 30 dni przed wyznaczonym dniem obrony rozprawy doktorskiej, udostępnia się”),
- 6) art. 217 ust. 1 (“Na stronie internetowej podmiotu habilitującego udostępnia się wnioski osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, informację o składzie komisji habilitacyjnej, recenzje oraz uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wraz z uzasadnieniem”).

Natomiast odnośnie do innych informacji wskazanych jest Biuletyn Informacji Publicznej, np.:

- 1) art. 367 ust. 7 i 9 („Mapę ogłasza się w BIP”, „Minister ogłasza w BIP komunikat o okresowym przeglądzie”),
- 2) art. 371 ust. 1 i 2 („Minister ogłasza nabory do programów.”, „Ogłoszenia zamieszcza się w BIP”),
- 3) art. 419 ust. 1 („Rektor oraz organ uczelni federacyjnej wykonujący kompetencje rektora zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej uczelni: 1) statut, 2)

zasady i tryb przyjmowania na studia, 3) regulamin studiów – w terminie 14 dni od dnia ich przyjęcia).

Stowarzyszenie wskazuje, iż podstawowym miejscem publikowania (udostępniania informacji) powinien być Biuletyn Informacji Publicznej. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie, jest udostępniana na wniosek. Zatem wyłącznie udostępnienie w BIP zwalania z obowiązku udostępniania na wniosek. Również przyjęcie jednego miejsca publikowania (udostępniania) informacji pozwoli osobom szukającym informacji na ich szybsze uzyskanie – jedno miejsce.

Mając na uwadze szybkość uzyskiwania informacji wnosimy o przyjęcie obowiązkowego publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej następujących informacji:

- 1) art. 42 ust. 9 – ewidencja uczelni niepublicznych,
- 2) art. 76 ust. 1 – wyniki postępowania w sprawie przyjęcia na studia,
- 3) art. 118 ust. 5 - sprawozdanie z wykorzystania środków otrzymanych w danym roku akademickim,
- 4) art. 135 ust. 1 – ocena okresowa,
- 5) art. 195 ust. 4 – wyniki konkursu do szkoły doktorskiej,
- 6) art. 399 ust. 2 pkt 1 i 2 – plan rzeczowo-finansowy na bieżący rok obrotowy; sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego za poprzedni rok obrotowy,
- 7) art. 401 – wyniki badania rocznego sprawozdania finansowego uczelni publicznej podlega wykonanego przez firmę audytorską,
- 8) art. 421 – wyniki audytu zewnętrznego.

VII. Podsumowanie

Przedstawione powyżej rozwiązania projektowanego Prawa o szkolnictwie wyższym przede wszystkim prowadzą do nieuzasadnionego ograniczenia konstytucyjnego prawa do informacji. W związku z tym wnosimy o wykreślenie z projektu ustawy następujących przepisów:

- art. 216 ust. 5 projektu,
- art. 224 ust. 3 projektu,
- art. 299 projektu,
- art. 376 projektu.

Stowarzyszenie wnosi też o zmianę zakresu ujawnianych informacji w wykazach, które mają być prowadzone na podstawie art. 341 ust. 1 oraz art. 343 ust. 4 oraz ujawnienie, co do zasady, tychże wykazów.

Wnosimy o rozważenie zasadności ograniczenia dokonanego na podstawie art. 342 ust. 4 projektu. Jednocześnie zwracamy się o zwiększenie dostępności informacji w Biuletynach Informacji Publicznej.

*Katarzyna Batko-Tołuć, Szymon Osowski, Bartosz Wilk –
członkowie zarządu, zgodnie z zasadami reprezentacji*